

Forslag, hvilket er det Forslag, hvori Udvalgets Flertal fjerner sig noget fra Ministeren, da skal jeg heller ikke i dette Dieblis komme nærmere ind paa det nævnte Forslag, fordi jeg formoder, at Mindretallet selv udførlig vil motivere sin afvigende Mening i saa Henseende, ligesom at den høitærede Minister maatte ogsaa vil yttre sig nærmere derom, hvorefter der da altid vil blive Leilighed for mig til at udvikle Flertallets Anskuelse, medens jeg ved nu at gaa ind derpaa vilde udsætte mig for at komme til at sige det samme to Gange. Jeg skal derfor med Hensyn til Forslaget om Examenkommissioner som det endelige Maal, hvortil man bør komme, nu kun tillade mig to Bemærkninger. Den første er den, at Udvalgets Flertal har ment, at den Sum, som Folkethinget har villet stille til Ministerens Raadighed i dette Diemed, er temmelig knap, hvorfor man har forhøiet den med 2,000 Rd. Meningen hermed er naturligvis ikke den, at hele Summen nødvendigvis skal bruges til den paagældende Indretning, men kun den, at man vil stille den Minister, som vil træffe en saadan Indretning, saa frit, at han ikke af pekuniære Hensyn skal være forhindret fra at sammensætte Examenkommissionerne, saa godt som muligt. Den anden Bemærkning, som jeg strax skal tillade mig, angaar Spørgsmaalet om, hvorledes Forholdet i saa Henseende stiller sig i andre Lande. Det vilde jo ganske vist være heldigt, om man, hvergang man udtalte sig for saadanne nye Indretningers Indførelse, tillige kunde paaberaabe sig Erfaringer indhentede paa fremmede Steder, men dette kan desværre kun i en meget ringe Grad være Tilfældet med Hensyn til det her omhandlede Forhold. Vi vide imidlertid dog Alle, idetmindste vi, som have levet i længere Tid, at der eksisterede Examenkommissioner for Theologer og Jurister i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, da disse to Hertugdømmer tilhørte os, af hvilke Kommissioner den ene, nemlig den for Theologer, ovenikøbet havde sit Sæde i en anden By end den, hvori Universitetet var, Noget, som altid maa anses for en uheldig Omstændighed. Ikke destomindre mindes jeg aldrig at have hørt Klager fra

Hertugdømmerne over den omtalte Indretning, og ligesaa lidt mindes jeg, at der nogenstinde har været Grund til at tro, at Hertugdømmernes Jurister og Theologer vare mindre vel uddannede end Kongerigets. Dette lader jeg imidlertid staa hen. Hvad Tydskland angaar, da har Udvalget søgt Dplysninger om Forholdene der, men har ikke kunnet faa saadanne Dplysninger. Jeg erindrer imidlertid ganske tydelig at have læst eller hørt en Meddelelse derom fra Tydskland, og ifølge denne Løde Erklæringerne om dette Spørgsmaal fra de forskjellige tydske Universiteter meget forskjellig. Nogle Universiteter vare derefter bestemt imod Examenkommissioner, medens andre ikke havde haft Erfaringer om deres skadelige Virkninger. Ved et æret Medlems Velvillie har der derimod foreligget Udvalget 4 meget udførlige Betænkninger om dette Spørgsmaal, der ere blevne afgivne af 4 belgiske Universiteter. I Belgien har der i saa Henseende været ganske særegne Forhold tilstede. Indtil 1835 bleve Examinerne der afholdte af Universitetets Profesorer. Da nedsatte man imidlertid, navnlig foranlediget dertil ved det katholske Partis Klager over Mangler i Værefriheden, en almindelig Examenkommission, som man kaldte for en „Centraljury“, og af hvilken alle Kandidater ved Universitetet skulde prøves. Efter de Vidnesbyrd, som Universiteterne selv have afgivet om denne Prøve, var den imidlertid ikke fyldestgørende. Det synes imidlertid ogsaa derefter, som om Centraljuryens Medlemmer vare fast udvalgte for bestandig, og som om nogle af dem vare ældre Docenter. Klagerne fra Universiteternes Side lode paa, at Studenterne, istedetfor at høre Forelæsninger, lærte de Kollegier udenad, som Centraljuryens Medlemmer gave. Forholdet vedblev dog at bestaa usforandret fra 1835 til 1849. Der var imidlertid allerede tidligere foruden de 4 Statsuniversiteter i Belgien opstaaet 2 frie private Universiteter, som underholdtes alene af Private, og paa hvis Lærere embeders Besættelse Staten ingen Indflydelse havde. Man nedsatte saa i 1849 en Fælleskommission for Statens og for de frie Universiteter, bestaaende af Docenter fra dem begge. Men der er derefter fra Statsuniversiteternes Side blevet